

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо правового забезпечення наявності іноземного громадянства (підданства) у громадян України"

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Аналіз чинного законодавства України у сфері громадянства свідчить про те, що цей інститут потребує удосконалення. Зокрема, правовими нормами не враховані питання наявності у громадян України іноземного громадянства (підданства).

Запропоновані законопроектом зміни нададуть громадянам можливості для добровільної легалізації наявності іноземного громадянства (підданства) без загрози національним інтересам та суверенітету України. Також законопроект дозволить внести зміни до законів щодо громадянства не змінюючи Конституцію України.

Наступний досить позитивний момент – законопроект є важливим кроком для покращення та посилення зв'язків української діаспори і наших емігрантів з їх історичною Батьківщиною – Україною. Українці, що багато років тому виїхали за межі держави чи народились вже на території Європейського Союзу, Канади, США, Австралії так і залишились частиною єдиного українського народу, не зважаючи на наявне у них іноземне громадянство. Вони вболівають за долю України, сприяють залученню міжнародних інвестицій та міжнародної підтримки нашої держави. Законопроект надасть можливість активній українській діаспорі реально долучатись до внутрішніх проблем і приймати активну участь в політичному житті країні, зберігаючи при цьому своє іноземне громадянство.

Крім того, законопроектом передбачена ініціатива, що захистить суверенітет та незалежність України. Вводиться поняття «держави-агресора» по відношенню до України та призупинення виборчих прав для громадян України, що мають іноземне громадянство країни з таким статусом.

Слід зазначити, що положеннями Європейської конвенції про громадянство, ратифікованої Законом України "Про ратифікацію Європейської конвенції про громадянство", законодавчо закріплено, що у питаннях громадянства мають враховуватися законні інтереси як держав, так і окремих осіб. Також передбачається право кожної держави вільно вирішувати, які наслідки має у її внутрішньодержавному праві факт набуття її громадянином іншого громадянства або його належності до іншого громадянства.

Враховуючи вищевикладене, визнання наявності та можливості отримання громадянами України іноземного громадянства (підданства) фактично стане легалізацією та юридичним оформленням вже існуючого явища. Це забезпечить відповідність законодавства про громадянство фактичним суспільним відносинам, здійснюючи їх упорядкування та правову охорону.

2. Мета і завдання прийняття проекту

Законопроект розроблено з метою удосконалення правого забезпечення регулювання питань громадянства України.

3. Загальна характеристика та основні положення проекту

Зміни, пропоновані цим законопроектом до деяких законів України, обумовлені змінами, які вносяться до Закону України "Про громадянство України", основними новелами яких є:

набуття громадянами України громадянства (підданства) іноземної держави без втрати громадянства України, а також набуття іноземцями громадянства України без відмови від громадянства своєї країни;

введення декларування про наявність (відсутність) іноземного громадянства (підданства) та ведення обліку громадян України, що мають громадянство інших держав.

Пропонується ввести адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення вимог щодо декларування наявності іноземного громадянства (підданства).

Крім того, законопроектом пропонується внесення змін до низки законів України. Передбачається подання декларації про відсутність іноземного громадянства особами, які претендують на обрання на виборні посади або бути прийнятими на державну службу, на службу до органів місцевого самоврядування, проходження служби в правоохоронних органах тощо.

Однією із важливих новацій законопроекту є введення поняття «держави-агресора». Зокрема, в разі наявності у громадян України громадянства (підданства) держави, визнаної агресором по відношенню до України, передбачено заборону зазначеним громадянам в реалізації їх виборчих прав. Така заборона діє до моменту скасування у визначеній державі статусу «агресора» або припинення зазначеними громадянами громадянства (підданства) такої держави. Норма є актуальною в сучасних реаліях, враховуючи загрозу національній безпеці України та військову агресію на сході нашої держави.

Отже, законопроектом не лише враховуються і розширюються права та можливості громадян. Також запроваджується механізм захисту політичного і національного суверенітету України, встановлюється жорстка відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері громадянства.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Нормативно-правовими актами у зазначеній сфері правового регулювання є Конституція України, закони України "Про громадянство України", "Про ратифікацію Європейської конвенції про громадянство", "Про імміграцію", "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства", "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту", "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують

громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус", Указ Президента України від 27 березня 2001 року № 215 "Питання виконання Закону України "Про громадянство України" та ін.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття та реалізація Закону не потребуватимуть додаткових витрат Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних наслідків прийняття проекту

Прийняття цього законопроекту удосконалив функціонування інституту громадянства, усуне юридичну невизначеність випадків виникнення множинного громадянства, а також створить оптимальний режим правового регулювання статусу особи, що має іноземне громадянство (підданство).

Народні депутати України

О.А.ДУНДА

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Дунда Олег Андрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000008EE12E0039D48E00
Дійсний до: 21.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 297д9/1-2021/18764 від 25.01.2021

339663